

GLASUJMO ZA **EU**ROPSKI PARLAMENT JER PRVI PUT I **MI** ODLUČUJEMO

IZBORI ZA ČLANOVE EUROPSKOG PARLAMENTA IZ REPUBLIKE HRVATSKE

NEDJELJA, 14. TRAVNJA 2013.

ŠTO SU EUROPSKI IZBORI?

Europski izbori su **izbori za članove Europskog parlamenta** koje na temelju općeg biračkog prava biraju državljani članica Europske unije neposredno tajnim glasovanjem. Prvi su put organizirani 1979., a aktualni je saziv Europskog parlamenta izabran 2009. Europski se izbori provode svakih pet godina i to u svim državama članicama istodobno. Svaka država članica bira određeni broj članova u Europski parlament. Primjerice, na izborima 2009. Malta je kao država s najmanjim brojem stanovnika birala u Europski parlament pet članova, a Njemačka kao najmnogoljudnija država u EU 99 članova.

ŠTO JE EUROPSKI PARLAMENT?

Europski parlament je **jedna od najvažnijih institucija Europske unije** kao zajednice država. To je **predstavničko tijelo Europske unije**, a sastavljen je od članova svih država članica. Jedina je institucija Europske unije koja je izabrana neposredno od strane birača. Trenutačno ima 754 člana iz 27 zemalja. Parlament je uz Vijeće ministara Europske unije zakonodavno tijelo Unije što znači da suodlučuje o najvećem broju zakona koji se odnose na sve države članice i njihove građane. O preostalim zakonima (iz područja poljoprivredne i porezne politike) samostalno odlučuje Vijeće ministara EU. U službenoj su uporabi u radu Europskog parlamenta 23 jezika koji su službeni jezici u pojedinim državama članicama.

GDJE ZASJEDA EUROPSKI PARLAMENT?

Članovi Europskog parlamenta rade u Strasbourgu (Francuska), Bruxellesu (Belgija) i Luxembourg (Luksemburg). Članovi rade u odborima zaduženima za pojedina pitanja (gospodarstvo, monetarna pitanja, slobode i prava građana, pravna pitanja i unutarnje tržište, zapošljavanje i socijalna pitanja, zaštita okoliša, zdravstvo i potrošačka politika,...) i na plenarnim sjednicama. Organizirani su u parlamentarne frakcije prema profilu svojih političkih stranaka i opcija. U svom radu zastupaju interese država i građana koji su ih birali.

JE LI EUROPSKI PARLAMENT NAJVEĆE MULTINACIONALNO PREDSTAVNIČKO TIJELO NA SVIJETU?

Europski parlament je uz indijski parlament predstavničko tijelo koje demokratski bira najveći broj birača na svijetu, a pritom je i najveće multinacionalno predstavničko tijelo. Parlament **predstavlja više od 500 milijuna građana Europske unije**, a o njegovim je članovima na posljednjim izborima 2009. moglo odlučivati više od 375 milijuna birača iz 27 država članica.

O ČEMU ODLUČUJE EUROPSKI PARLAMENT?

Osim o **zakonima koji se odnose na sve države članice i njihove građane**, Europski parlament odlučuje o članovima Europske komisije kao svojevrsne vlade Europske unije. Također, odlučuje o primanju novih članica u Europsku uniju, nadzire rad Europske komisije i usvaja proračun Europske unije nadzirući pritom upravljanje proračunom. Tijekom godina Europski parlament dobivao je sve više ovlasti kako bi građani država članica preko njegovih izabranih članova imali što više utjecaja na rad Europske unije i njezinih institucija.

ZAŠTO JE RAD EUROPSKOG PARLAMENTA VAŽAN ZA GRAĐANE?

Europski parlament kroz donošenje zakona **odlučuje o uvjetima rada i života svih građana država članica Europske unije**. Europski zakoni osiguravaju iste standarde i uvjete natjecanja na tržištu za proizvode i usluge iz svih država članica. To znači da se ovi proizvodi i usluge mogu slobodno i bez dodatnih ograničenja prodavati i nuditi u cijeloj EU. Primjerice, Europski parlament je dosad, među ostalim donio niz strogih uvjeta za zaštitu zdravlja ljudi poput upozorenja o štetnosti pušenja kao i niz strogih uvjeta za zaštitu okoliša poput propisa o motornim gorivima. Parlament je nadalje osigurao dvogodišnje jamstvo za proizvode široke potrošnje, regulirao ekološko zbrinjavanje otpada te donio mjere nadzora o ishrani životinja.

KOGA BIRAJU HRVATSKI BIRAČI U NEDJELJU 14. TRAVNJA 2013.?

Hrvatski državljani koji imaju biračko pravo biraju u nedjelju 14. travnja 2013. **članove Europskog parlamenta iz Republike Hrvatske**. Bira se **dvanaest članova**. S obzirom da Republika Hrvatska 1. srpnja 2013. postaje članica Europske unije, njezino je pravo izabrati svoje članove u Europski parlament. I sljedeće će godine hrvatski birači odlučivati o članovima Europskog parlamenta iz Republike Hrvatske jer se 2014. održavaju redoviti europski izbori istodobno u svim državama članicama Europske unije.

KAKO SE BIRAJU ČLANOVI U EUROPSKI PARLAMENT IZ HRVATSKE?

Članovi u Europski parlament iz Republike Hrvatske biraju se **prema razmjernom izbornom sustavu** i uz korištenje **preferencijalnog glasovanja**. To znači da birači mogu izabrati i listu za koju su se odlučili i za jednog od kandidata na toj listi. Glasuje se na glasačkom listiću na kojem su navedene liste kandidata. Birači mogu glasovati samo jedanput i samo za **jednu listu** kandidata. Birač na glasačkom listiću može označiti **jednog kandidata** koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).

TKO POSTAJE ČLANOM EUROPSKOG PARLAMENTA?

Pravo na sudjelovanje u diobi za članove Europskog parlamenta ostvaruju liste koje su na izborima dobile **najmanje 5% danih glasova birača**. Podjela mjesta između lista kandidata obavlja se na državnoj razini što znači da je Republika Hrvatska na europskim izborima **jedna izborna jedinica**. Izabrano je dvanaest članova s lista (stranačke i skupine birača) koje su na izborima dobile najveći broj glasova, a na njima oni kandidati koji su dobili najveći broj preferiranih glasova (najmanje 10% glasova koje je osvojila pojedina lista).

PO ČEMU SU OVI IZBORI POSEBNI?

Ovo su **prvi izbori za članove Europskog parlamenta iz Republike Hrvatske**. Na njima će hrvatski birači uz glasovanje za liste **prvi put imati mogućnost preferencijalnog glasovanja** za pojedine kandidate na tim listama. To ove izbore čini **jedinstvenima** u hrvatskom izbornom zakonodavstvu i njegovoj praksi otkako se u Republici Hrvatskoj provode višestranački demokratski izbori.

DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE

Visoka 15 • 10 000 Zagreb • T 01 4569 712, 4569 713 F 01 6303 509, 4569 781 @ dip@izbori.hr
